

Arkivsaksnr.:
2022/14679

Dokumentdato:
18.01.2024

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
5/24

Møtedato:
01.02.2024

Tildelingsbrev 2024 til Universitetet i Bergen

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

[Styresak 79/23 Budsjett for Universitetet i Bergen 2024](#)

Saken gjelder:

Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for Universitetet i Bergen ble oversendt 20. desember 2022. I denne saken gis en omtale av sentrale punkter i brevet.

Budsjett 2024 for Universitetet i Bergen ble vedtatt med utgangspunkt i regjeringens forslag til Statsbudsjett 2024. I saken legges det også frem forslag til endring i Budsjett 2024 som følge av Stortingets endelige vedtak om Statsbudsjett 2024.

Forslag til vedtak:

1. Universitetsstyret tar sak om tildelingsbrev for 2024 og håndtering av endringen i tildelt budsjett til etterretning.
2. Universitetsledelsen gis fullmakt til å fordele midler overført fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse til universitetets rammebevilgning.

Tore Tungodden
Universitetsdirektør

18.01.2024 Sven-Egil Bøe/ Per Arne Foshaug (avd.dir)

Vedlegg:

1. Saksframstilling
2. Tildelingsbrev for 2024

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
5/24

Møtedato:
01.02.2024

Arkivsaksnr.:
2022/14679

Tildelingsbrev 2024 til Universitetet i Bergen

Bakgrunn

Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets sentrale styringsdokument for institusjonene og skal distribueres til alle medlemmer av institusjonens styre. Brevet gir uttrykk for prioriterte områder for 2024, målstruktur og rapporteringskrav. Tildelingsbrevet er vedlagt saksforelegget.

Regjeringens prioriteringer og forventninger

Som for 2023 viser departementet til at det er fastsatt sektormål for universiteter og høyskoler, inngått utviklingsavtaler. Det vises også til Utsynsmeldingen som peker på de viktigste kompetansebehovene fremover. De skriver at «demografiske endringer og mindre forventet handlingsrom i offentlige budsjetter krever at universiteter og høyskoler tar en tydeligere rolle når det gjelder å dimensjonere egen studiekapasitet». Regjeringen forventer at sektoren følger opp tiltakene i utsynsmeldingen.

Regjeringen forventer også at sektoren følger opp de tre overordnede målene i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023–2032.

Det er flyttet midler for kvalitetsarbeid, internasjonalt arbeid og fleksibel og desentralisert utdanning fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) til institusjonenes rammebudsjetter som del av Regjeringens tillitsreform. Regjeringen ser også på forenkling av finansieringssystemet som del av denne reformen. Inntektsfordelingsutvalget oppnevnt av universitetsstyret (jf. styresak [81/23](#)) har som mandat å komme med forslag til hvordan Universitetet i Bergen kan tilpasse sin interne fordelingsmodell for å møte disse endringene.

I tildelingsbrevet omtaler departementet ellers Regjeringens satsing på kunstig intelligens (KI) og digital sikkerhet. I dette ligger også et mål om å gi større innsikt i samfunnskonsekvenser av teknologiutviklingen. Regjeringen oppgraderer også det nasjonale forskningsnettlet og erstatter it-systemet til Samordna opptak.

Internasjonalisering er en forutsetning for kvalitet i norsk forskning og utdanning, og samarbeid med internasjonale kunnskapsmiljøer har positive ringvirkninger på kvaliteten i norske fagmiljøer. Regjeringen forventer at virksomhetene bidrar til økt deltakelse i EUs programmer for utdanning, forskning og innovasjon. Samtidig understrekes behovet for å avveie mellom åpenhet og sikkerhet innenfor internasjonalisering.

Videre omtales ny Lov om universiteter og høyskoler og akademisk yringsfrihet. Her fremheves regjeringens forslag om å tydeliggjøre institusjonenes ansvar for å verne dem som utøver den akademiske frihet. Arbeidet med å redusere midlertidighet i sektoren gis også særlig oppmerksomhet.

Regjeringen fortsetter arbeidet med å styrke norsk fagspråk, og omtaler forslag til sterkere krav om norsk og samisk som undervisningsspråk i høyere utdanning. UiB har her en sentral nasjonal rolle som styrkes blant annet gjennom økt bevilgning til Termportalen.

Regjeringen varsler også i tildelingsbrevet at det vil legges frem melding om nytt opptakssystem og melding om profesjonsutdanningene.

Målstruktur

For 2024 gjelder følgende overordnede og langsiktige sektormål for universiteter og høyskoler:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
3. God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele lande

Målene og styringsparameterne i utviklingsavtalene beskriver den enkelte institusjons strategiske prioriteringer for å bidra til at de nasjonale sektormålene og prioriteringene i langtidsplanen nås. For UiB er dette:

- Mål 1 - Videreutvikle UiB som et internasjonalt sterkt forskningsuniversitet basert på langsiktig og grunnleggende forskning
- Mål 2 – Utdanne kandidater som kan forme morgendagens samfunn, arbeids- og næringsliv med perspektiver fra ulike fagområder
- Mål 3 – Være en aktiv deltaker i en demokratisk samfunnsutvikling gjennom forskningsformidling og kunnskapsoverføring i hele samfunnet

13 styringsparametre som skal gjøre det mulig å følge opp de 3 målene er tatt inn i tildelingsbrevet.

Tildeling 2024

Stortinget har bevilget kr 4,301 mrd. til UiB for 2024

Dette er 12,436 mill. kroner mindre enn i forslag til statsbudsjett. Bevilgningen er redusert på to områder:

- Lønns- og priskompensasjonene er for sektoren som helhet redusert med 50 mill. kroner. For UiB er dette 4,776 mill. kroner.
- Tildelingen for studieplasser for ukrainske flyktninger er kuttet 7,660 mill. kroner.

Selv om budsjettposten for lønns- og priskompensasjon (LPK) er redusert, oppgir departementet fortsatt 4,4 % som årets LPK. Årets budsjettpost til LPK inkluderte også en mindre del til kompensasjon for forhøyet arbeidsgiveravgift for årslønner over 750.000 kroner. Det går ikke frem av tildelingsbrevet eller annen informasjon fra departementet om det er denne eller selve LPK som er kuttet.

Internt ved UiB inngår 4,4% LPK i en rekke beregninger og budsjettposter. En endring på ca. -0,1 % endrer ikke de enkelte postene vesentlig, men medfører likevel mange endringer. Det forslås derfor at kuttet midlertidig dekkes sentralt og fordeles ut ved neste større budsjettendring. Dette vil være dersom det også i år kommer en etterbevilgning for LPK 2024 i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett eller i forbindelse med behandling av budsjett 2025

Det er en egen budsjettpost til studieplasser for studenter fra Ukraina som er ufordelt i budsjett 2024. Denne reguleres ned i tråd med tildelingsbrevet.

Ellers er tildelingsbrevet i tråd med forslaget til statsbudsjett og krever ingen nye vedtak. Det inkluderer 20 nye plasser i Medisin til desentral studiemodell i Stavanger (Vestlandslegen) og 10 nye studieplasser i IKT. Det inngår også 4 mill. kroner til Termportalen.

I tildelingsbrevet vises til egen omtale av midlene flyttes fra HK-dir. Her går det frem at midlene til kvalitetsarbeid (3,2 mill. kroner til UiB i 2024) er planlagt fulgt opp med en ny og økt delegering i 2025. UiBs del kan da øke til 16 mill. kroner.

Departementet forsetter som ventet utfasingen av studieplasser som ble tildelt i revidert nasjonalbudsjett 2020 («koronaplassene»), men gjentar at institusjonene generelt skal opprettholde kapasiteten i med vedvarende høy etterspørsel i arbeidsmarkedet og særskilt innenfor utdanninger innenfor helse- og sosialfag og teknologifag.

Centre for the Science og Learning and Techhology (SLATE) får midler utenom UiBs rammebudsjett og denne bevilgningen økes fra 6,5 mill. kroner til 9,5 mill. kroner i 2024. Økningen er for å styrke satsingen på kunstig intelligens

Andre forutsetninger og krav

I tillegg til Regjeringens prioriteringer og forventinger gitt gjennom målstruktur og utviklingsavtale, er det stilt særskilte krav til institusjonene innenfor følgende områder:

- Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk
- Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse
- Redusere konsulentbruken
- Sikkerhet og beredskap
- Informasjonssikkerhet og personvern
- Utvidet krav til omtale av avsetninger og kommentar til størrelsen på og plan for bruk av avsetninger
- Utarbeidelse av investeringsplan
- Tilstandsvurdering av bygg

Rapportering og resultatoppfølging

Årsrapport for 2024 skal sendes Kunnskapsdepartementet innen 15. mars 2025. Utkast til rapport behandles i styrets marsmøte.

Budsjettforslag (satsingsforslag) 2026

Institusjonene kan melde inn behov for større satsinger utenfor gjeldende rammebevilgning. Departementet bruker satsingsforslagene til å identifisere de viktigste behovene i universitets- og høyskolesektoren.

Frist for innsending av slike forslag for 2026 er 1. november 2024. Departementet bruker dette forslaget til å identifisere de viktigste behovene i sektoren som et ledd i budsjettbehandlingen for 2026.

Styringsdialogen i 2024

Etatsstyringsmøtene skal være en strategisk dialog om institusjonens utvikling. Sentrale temaer i møtet er resultater, ambisjoner, strategiske prioriteringer og utfordringer.

Etatsstyringsmøte i 2024 er berammet til 31. mai kl. 09.00 – 11.00. Strategisk viktige saker UiB ønsker å ta opp skal sendes departementet senest 1 måned før møtet.

UiB får en skriftlig tilbakemelding fra departementet i løpet av 1. halvår 2024 på bakgrunn av blant annet årsrapporten for 2022, tilstandsrapporten for høyere utdanning 2023 og resultatrapporteringen til DBH. Universitetsstyret vil orienteres om dette i egen sak.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Departementet viser i tildelingsbrevet til flere reformer og meldinger som endrer universitetets rammebetingelser. Dette gjelder både Utsynsmeldingen, forslag til ny universitets- og høyskolelov, endringer av finansieringssystemet og vurdering av akkrediteringskriterier for å bli universitet. Det er også forventninger til endring i opptakssystem for universiteter og høyskoler som også vil ha stor betydning for UiB.

I tildelingsbrevet er det også positive signaler knyttet til satsing på kunstig intelligens og digital sikkerhet som bør gi muligheter for fagmiljøer på UiB. Omtalen av internasjonalisering som grunnlag for utvikling av kvalitet i norske fagmiljøer, bygger også godt opp om UiBs satsinger. Regjeringen er også opptatt av norsk fagspråk noe som følges opp blant annet gjennom egen tildeling til UiBs fagmiljøer.

Målene for UiB, slik de fremkommer i Tildelingsbrevet, er tett knyttet til UiBs strategi 2023-2030. Vi opplever videre at det er god dialog med departementet om UiBs hovedretning og prioriteringer.

UiBs budsjett er redusert med 12,4 mill. kroner fra det som ble lagt frem i forslag til statsbudsjett og som styret har lagt til grunn i sak 79/23 Budsjett for Universitetet i Bergen 2023.

Endringen knyttet til utdanningstilbud for ukrainske flyktninger skjer på en øremerket post som også var foreslått økt i forslag til statsbudsjett. Det er synd at ressursene til dette formålet nå tas ned.

Endringene knyttet til lønns- og priskompensasjon betyr at UiBs ramme reduseres. I desember anslo Statistisk sentralbyrå lønnsveksten i 2024 til 5,4 % og prisveksten til 4,5 %. Begge anslag er høyere enn 4,4 % som lå inne i forslag til statsbudsjett. Det er derfor vanskelig å se dette som et endret anslag, men må forstås som et økt rammekutt. Inntil videre dekkes dette sentralt. Universitetsdirektøren tilrår at rammekuttet fordeles ut på fakulteter og avdelinger ved neste praktiske anledning, dette kan bli i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett eller budsjett 2025.

18.01.2024Sven-Egil Bøe/Per Arne Foshaug (avd.dir)

Universitetet i Bergen
Postboks 7800
5020 BERGEN

Deres ref.

Vår ref
23/4570

Dato
20. desember 2023

Tildelingsbrev 2024 til Universitetet i Bergen

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2024, jf. Innst. 12 S (2023–2024) og Prop. 1 S (2023–2024), sender Kunnskapsdepartementet med dette tildelingsbrev til Universitetet i Bergen. Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av 2024.

Tildelingsbrevet og eventuelle supplerende tildelingsbrev skal publiseres på virksomhetens nettsider så snart de er mottatt, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#), pkt. 2.3.2.

Tildelingsbrevet for 2024 består av følgende deler:

1	Regjeringens prioriteringer og forventninger	2
2	Mål	4
3	Tildeling	6
4	Andre forutsetninger og krav	9
5	Rapportering og resultatoppfølging	11

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for eierskap i
høyere utdanning og
forskning

Saksbehandler
Linda Johansen
Elmrhari

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger

Kunnskap og kompetanse er avgjørende for et omstillings- og konkurransedyktig Norge. Regjeringen fører derfor en offensiv kunnskapspolitik som tar hele landet i bruk. Regjeringen arbeider for en kunnskapssektor preget av tillit og faglig frihet, og for universiteter og høyskoler kjennetegnet av mangfold og egenart.

I Utsynsmeldingen¹, som ble lagt frem våren 2023, peker regjeringen på de viktigste kompetansebehovene fremover og hvilke grep innenfor kunnskapssektoren som skal bidra til fortsatt høy sysselsetting i Norge. Regjeringen forventer at universitets- og høyskolesektoren følger opp tiltakene i meldingen.

Demografiske endringer og mindre forventet handlingsrom i offentlige budsjetter krever at universiteter og høyskoler tar en tydeligere rolle når det gjelder å dimensjonere og tilpasse egen studieportefølje. Regjeringen forventer at analyser av fremtidige kompetansebehov er en viktig del av grunnlaget for hvordan sektoren dimensjonerer egen studiekapasitet. Arbeidslivet spiller også en sentral rolle i å bidra til at ansatte får kompetansen som trengs for å håndtere omstillingene Norge står overfor. Regjeringen forventer at sektoren følger opp og utvikler relevante etter- og videreutdanningstilbud over hele landet.

I *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning (2023–2032)* peker regjeringen på følgende mål: (1) styrket konkurransekraft og innovasjonsevne, (2) miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft og (3) høy kvalitet og tilgjengelighet i forskning og høyere utdanning. Regjeringen forventer at sektoren følger opp målene.

Regjeringen avbyråkratiserer og flytter midler forvaltet av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse over til rammebevilgningen til universitetene og høyskolene. Dette er midler som er rettet mot kvalitetsarbeid, internasjonalt arbeid og fleksibel og desentralisert utdanning. Flyttingen er en del av regjeringens tillitsreform og innebærer at sektoren får hånd om ressursene, med forventning om å innfri på disse områdene.

Tillitsreformen er også fulgt opp gjennom en forenkling av finansieringssystemet hvor den enkelte virksomhet nå settes i bedre stand til å ivareta nasjonale og regionale kompetansebehov. Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene gjennomgår egen organisasjon med sikte på å gi ansatte i førstelinjen økt tillit.

Regjeringen lanserte høsten 2023 en forsknings- og innovasjonssatsing på kunstig intelligens (KI) og digital sikkerhet for å gi større innsikt i samfunnskonsekvenser for teknologiutviklingen og gi mer kunnskap om innovasjonsmuligheter, både i næringslivet og i offentlig sektor. Regjeringen oppgraderer også det nasjonale forskningsnett og erstatter it-systemet til Samordna opptak.

Internasjonalisering er en forutsetning for kvalitet i norsk forskning og høyere utdanning. Samarbeid med internasjonale kunnskapsmiljøer har positive ringvirkninger på kvaliteten i norske fagmiljøer, samtidig som det bidrar til å gi unge mennesker verdifull kompetanse om de komplekse utfordringene verden står overfor. Regjeringen forventer at virksomhetene

¹ [Meld. St. 14 \(2022–2023\) Utsyn over kompetansebehovet i Norge](#)

bidrar til økt deltakelse i EUs programmer for utdanning, forskning og innovasjon og aktiv deltakelse i samarbeidet om politikk og rammebetingelser gjennom Det europeiske forskningsområdet og Det europeiske utdanningsområdet. Regjeringen forventer også at virksomhetene bidrar til å styrke samarbeidet med strategisk viktige land utenfor Europa. Internasjonalt kunnskapssamarbeid har de siste årene samtidig blitt stadig mer krevende i lys av utviklingen i den geopolitiske situasjonen. Regjeringen forventer at virksomhetene i sektoren følger [retningslinjer for ansvarlig internasjonalt samarbeid](#) og gjør gode avveininger mellom åpenhet og sikkerhet når man inngår i samarbeid med internasjonale partnere.

I [Prop. 126 L \(2022–2023\) Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\)](#) foreslår regjeringen omfattende forenklinger og presiseringer sammenlignet med dagens lov. Forslaget bygger på [NOU 2020: 3 Ny lov om universiteter og høyskoler](#), lovendringer i 2021 og 2022 og departementets høring i 2022. Lovforslaget i NOU [2022: 2 Akademisk yringsfrihet](#) er også fulgt opp ved at regjeringen foreslår å tydeliggjøre institusjonenes ansvar for å verne dem som utøver den akademiske friheten. I sitt arbeid for å redusere midlertidigheten i sektoren foreslår regjeringen innstramminger i regelverket om midlertidige ansettelser. Regjeringen foreslår at nedleggelse av studiesteder skal være en politisk beslutning ved at myndigheten legges til Kongen i statsråd. Regjeringen foreslår også endringer i tosensorordningen for å gjøre kravet om to sensorer mer treffsikkert og gjennomførbart. Departementet forventer at institusjonene, i forbindelse med iverksetting av ny lov, gjør nødvendige tilpasninger i eget regelverk og bidrar til implementering av den nye loven, jf. Prop. 126 L (2022–2023) punkt 3.3.3.

Regjeringen fortsetter arbeidet med å styrke norsk fagspråk. I [Frå ord til handling – handlingsplan for å norsk fagspråk i academia](#) lanserte regjeringen 21 tiltak som omfatter bruk av norsk i undervisning og læring, styrking av norskkompetanse hos undervisere og mer innsats for forskning og formidling på norsk. Regjeringen forventer at planen følges opp av alle virksomheter. Forslaget til ny universitets- og høyskolelov vil innebære at undervisningsspråket i høyere utdanning er norsk eller samisk, og at unntak skal begrunnes faglig. Ny forskrift som regulerer krav til norskkompetanse og norskopplæring for ansatte vil trolig tre i kraft fra august 2024. HK-dir vil i 2024 få i oppdrag å kartlegge systemene for norskopplæring ved institusjonene i samarbeid med blant andre UHR, og departementet forventer at institusjonene bidrar til kartleggingen. Departementet vil evaluere sektorens arbeid med norsk fagspråk i 2025.

Regjeringen vil våren 2024 legge frem en melding til Stortinget med et samlet forslag til nytt opptakssystem til universiteter og høyskoler. Meldingen er regjeringens oppfølging av [NOU 2022: 17 Veier inn – ny modell for opptak til universiteter og høyskoler](#). Regjeringen vil samme vår også legge frem en melding til Stortinget om profesjonsutdanningene med særskilt vekt på de rammeplanstyrte lærer-, ingeniør- og helse- og sosialfagutdanningene.

Profesjonsutdanningene er sentrale for utøvelsen av velferdsstatens tjenester. Regjeringen satser på gode velferdstjenester nær folk. Sviktende rekruttering, og utfordringer knyttet til praksis i lærerutdanningene og noen av helse- og sosialfagutdanningene, krever at institusjonene prioriterer disse utdanningene. Utdanningene skal ha høy kvalitet, være tett koblet til praksisfeltet og tilbys i hele landet. Universitetene og høyskolene har et ansvar for å øke rekrutteringen.

Regjeringen er opptatt av å ha et forskningssystem i god balanse og vil derfor legge frem en melding til Stortinget om forskningssystemet i løpet av 2025.

2 Mål

2.1 Kunnskapsdepartementets overordnede mål

Kunnskapsdepartementet har tre overordnede mål:

- Kunnskap legger grunnlag for demokrati, velferd, omstilling og bærekraft
- Samfunnet og arbeidslivet har tilgang på relevant kompetanse
- Kunnskapssektoren utjevner sosiale og geografiske forskjeller

De tre hovedmålene beskriver samfunnsoppdraget til Kunnskapsdepartementet og blir utdypet gjennom åtte undermål som er beskrevet i kap. 1 Hovedinnledning i Prop. 1 S (2023–2024) for Kunnskapsdepartementet. Virksomhetene spiller en viktig rolle for å nå målene. Det er viktig med godt samspill mellom departementets underliggende virksomheter slik at alle bidrar til hverandres måloppnåelse.

2.2 Målstrukturen for sektoren

Kunnskapsdepartementet fastsatte etter dialog med sektoren nye sektormål gjeldende fra 2023 for statlige universiteter og høyskoler og private høyskoler som mottar statstilskudd. Sektormålene samsvarer godt med de overordnede målene i langtidsplanen, som gjelder all norsk forskning og høyere utdanning.

Departementet har utviklingsavtaler med differensierte mål og styringsparametere for hver av de statlige universitetene og høyskolene som gjelder fra 2023 til 2026. Departementet har ikke utviklingsavtaler med de private høyskolene, men følger opp mål og resultater som del av tilskuddsforvaltningen.

Analyser av statistikk og undersøkelser som er nasjonalt tilgjengelig er en sentral kilde til styringsinformasjon. Departementet opprettholder kravene til innrapportering av data om resultater i høyere utdanning til Database for statistikk om høyere utdanning (DBH), jf. Meld. St. 19 (2020–2021) *Styring av statlige universiteter og høyskoler*.

Kunnskapsdepartementet har i samarbeid med institusjonene definert samfunns- og effektmål for større bygge- og rehabiliteringsprosjekter i sektoren. Aktuelle institusjoner må ta hensyn til disse målene i planer og i styringen av virksomheten.

2.3 Sektormål og utviklingsavtaler

For 2024 gjelder følgende overordnede og langsiktige sektormål for universiteter og høyskoler:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
3. God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet

Målene og styringsparameterne i utviklingsavtalene beskriver den enkelte institusjonens strategiske prioriteringer for å bidra til at de nasjonale sektormålene og prioriteringene i

langtidsplanen nås. Utviklingsavtalen er et verktøy i styringsdialogen, og skal bidra til å utvikle institusjonene og sektoren.

Utviklingsavtalene har som formål å bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og god arbeidsdeling. Differensiert styring gjennom utviklingsavtalene skal tilrettelegge for at institusjonene kan ivareta sitt samfunnsoppdrag og svare på nasjonale, regionale og lokale behov.

Utviklingsavtalene er fastsatt i samhandling med den enkelte institusjon i tråd med rammeverket for utviklingsavtalene. Utviklingsavtalene reforhandles i utgangspunktet hvert fjerde år, men departementet åpner for eventuell revisjon av avtalene etter to år ved særlige behov.

2.4 Utviklingsavtale for Universitetet i Bergen (UiB) 2023–2026

Mål 1 – Videreutvikle UiB som et internasjonalt sterkt forskningsuniversitet basert på langsiktig og grunnleggende forskning

UiB vil videreutvikle sin profil som forskningsuniversitet. Med internasjonal forskning, og et ansvar for en stor faglig bredde, vil UiB flytte kunnskapsgrensene og bidra til en bærekraftig og demokratisk fremtid. UiBs forskning er internasjonal, den favner vidt, bidrar til grunnleggende kunnskap og til å løse de store kjente og ukjente utfordringene. UiB er forankret i en europeisk universitetstradisjon og ivaretar en stor faglig bredde som også omfatter kunstnerisk utviklingsarbeid.

UiBs forskningsmiljøer preges av høy internasjonal kvalitet, faglig integritet og langsiktighet. Norge og verden står overfor komplekse utfordringer som krever dristig tverr- og flerfaglig forskning.

Forskningsetikk og vern om vitenskapens integritet er sentrale verdier for UiBs virke. UiB vil verne om uavhengig og nysgjerrighetsdrevet forskning.

Styringsparametere

1. Utvikle flere internasjonalt ledende miljøer innenfor sine fagområder.
2. Øke gjennomslag i europeiske og nasjonale konkurransearenaer for eksternfinansiering i virkemidlene for fremragende forskning.
3. Øke gjennomslag i tematiske og utfordringsdefinerte utlysninger.
4. Utvikle arbeidet med rekruttering og god karriereutvikling for vitenskapelig ansatte.
5. Økt vektlegging av forskningsetikk og redelighet i bredden av UiBs virksomhet.

Mål 2 – Utdanne kandidater som kan forme morgendagens samfunn, arbeids- og næringsliv med perspektiver fra ulike fagområder

All utdanning ved UiB vil være forskningsbasert med undervisere tett koblet til kunnskapsutviklingen. Den faglige bredden i utdanningstilbudet videreutvikles som et fortrinn for studentene som kan tilegne seg kunnskap fra et mangfold av fagområder og med økt mulighet for faglig valgfrihet. Utdanningstilbudet skal utvikles med større muligheter til tverrfaglig sammensetning av studieemner.

Utdanningene legger vekt på varig, solid kunnskap og stimulerer til personlig utvikling, selvstendighet, samarbeid, vitenskapelig metode og evner til kritisk tenkning og kreativitet. UiBs internasjonale profil vil videreutvikles med nye virkemidler og i tråd med et endret geopolitisk landskap.

UiBs studenter reflekterer mangfold i samfunnsutviklingen og dens kompetansebehov. UiB bidrar til å sikre god tilgang til utdanning og kompetanse og vil videreutvikle sitt etter- og videreutdanningstilbud.

Styringsparametere

6. Opprettholde forskningsbaserte utdanninger over en stor faglig bredde.
7. Videreutvikle studieløpene slik at det gir større muligheter for faglig bredde i gradene.
8. Øke utdanningskvalitet og styrke arbeid med studentaktiv læring og varierte undervisnings- og vurderingsformer.
9. Styrke tilbudet av livslang læring gjennom forskningsbaserte og fleksible etter- og videreutdanninger.
10. Utvikle europeiske nettverk og allianser for å styrke internasjonal profil og kompetanse.

Mål 3 – Være en aktiv deltaker i en demokratisk samfunnsutvikling gjennom forskningsformidling og kunnskapsoverføring i hele samfunnet

Forskningsformidling og deltagelse i den store samtalen om samfunnets utvikling vil være en viktig del av UiBs akademiske kultur. Formidling av forskningens rolle for kunnskaps- og samfunnsutviklingen er nødvendig for å skape tillit og en kultur som verdsetter kritisk tenkning og kunnskapsbasert ordskifte. Formidling av skapende og utøvende kunst er en viktig del av UiBs samfunnsdialog. UiB vil styrke sitt arbeid med å formidle resultater av forskningen slik at dette kan bidra til verdiskaping i samfunn og næringsliv.

Gjennom samfunnsdialog og innovasjonsarbeid vil UiB dele og samskape ny kunnskap og nye anvendelser av forskning. Med UiBs sentrale rolle i kunnskapsbyen Bergen, kunnskapsklynger og sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), er universitetet en naturlig møteplass for samarbeid mellom nærings-, kultur- og samfunnsliv og internasjonale partnere.

Styringsparametere

11. Mer tilgjengelig, bredere og variert forskningsformidling.
12. Utvikle brukervennlige bygg med utgangspunkt i universitetets masterplan for areal.
13. Delta i samarbeid for forskningsbasert innovasjon nasjonalt og internasjonalt.

3 Tildeling

3.1 Tildeling over kap. 260, post 50

Stortinget har bevilget 43 mrd. kroner over kap. 260, post 50 til statlige universiteter og høyskoler. Det ligger til grunn en prisjustering i statsbudsjettet på 4,4 pst. fra 2023 til 2024 for 50- og 70-poster. Prisjusteringsbeløpet for universiteter og høyskoler ble redusert med 50 mill. kroner i budsjettforliket.

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **4 301 359 000 kroner** til Universitetet i Bergen.

For en forklaring av endringene viser vi til *Orientering om statsbudsjettet 2024 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 18. desember 2023*, inkludert endringene som kom i budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti.

Vi viser også til avsnitt 3.3.3 i orienteringen for en forklaring av og tabell over midlene som flyttes fra en del øremerkede ordninger som fases ut i 2024. Dette gjelder midler til kvalitetsarbeid i sektoren, internasjonalt arbeid, fleksibel og desentralisert utdanning, kunstutdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid, maritim utdanning og lærerutdanning.

I bevilgningen inngår også:

- 20 nye studieplasser i medisin, seksårige plasser i kategori A som trappes opp til de er fullt utbygget i 2030. Studieplassene skal styrke den desentrale studiemodellen i Stavanger.
- 10 nye studieplasser i IKT, treårige plasser i kategori E som trappes opp til de er fullt utbygget i 2027.

Regjeringen vurderer årlig behovene for kapasiteten i høyere utdanning ut fra den gjeldende situasjonen, og de endelige rammene vil bli fastsatt i de ordinære budsjettprosessene. En studieplass er definert som 60 studiepoeng. Kunnskapsdepartementet forventer at opptaket i de aktuelle utdanningene økes tilstrekkelig til at kravene til gjennomførte studiepoeng innfris. Kunnskapsdepartementet forventer også at opptaket og studiepoengproduksjonen totalt sett økes tilsvarende. Departementet understreker at det vil bli aktuelt å flytte midler mellom institusjoner dersom opptaket og produksjonen ikke gjenspeiler forventningene om utvidet kapasitet i utdanningene.

I bevilgningen inngår også 4 mill. kroner til å styrke Termportalen, som oppfølging av regjeringens [handlingsplan for norsk fagspråk i akademia](#). I tråd med tiltak 10 i handlingsplanen skal midlene brukes til å styrke arbeidet med å utvikle og tilgjengeliggjøre terminologi, videreutvikle Termportalen med sikte på økt bruk, samt utvikle gode modeller for samarbeid mellom Termportalen og universitetene og høyskolene når det gjelder terminologiutvikling.

3.1.1 Studieplasser i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020

I 2023 ble det begynt en utfasing av studieplassmidlene som ble tildelt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Følgende studieplasser blir faset ut med halvårseffekt i 2024:

- 4-årige studieplasser i sykepleierutdanning, andre helse- og sosialfagutdanninger, barnehagelærerutdanning, andre lærerutdanninger og pedagogikk, juridiske og økonomisk-administrative fag, utøvende musikk og MNT
- 1-årige studieplasser i PPU/PPU-Y

Studieplasser tildelte til korte utdanninger blir faset ut med en helårseffekt. Det gjelder følgende:

- 2-årige studieplasser i videreutdanning i sykepleie og utdanning i film, kunst og design, musikkterapi, biomedisin, klinisk ernæring og fysisk planlegging
- 3-årige studieplasser i animasjon

Regjeringen vil trekke ut de øvrige midlene fremover etter hvert som studentene tatt opp i 2020, 2021 og 2022 fullfører sine utdanninger. Kunnskapsdepartementet vil understreke at dette ikke nødvendigvis innebærer at institusjonene reduserer aktiviteten ved de utdanningene som fikk utvidet kapasitet gjennom tildelingene for 2020–2022. Departementet legger til grunn at institusjonene opprettholder kapasiteten i utdanninger med vedvarende høy etterspørsel i arbeidsmarkedet. Departementet legger til grunn at kapasiteten særskilt opprettholdes i utdanninger innenfor helse- og sosialfag og teknologifag.

3.2 Tildeling over kap. 201, post 21

Kunnskapsdepartementet tildeler **9 500 000 kroner** til Universitetet i Bergen til Centre for the Science of Learning and Technology (SLATE) over kap. 201, post 21. I bevilgningen inngår 6 500 000 kroner til drift og utvikling av senteret. SLATE ble opprettet i 2015, i utgangspunktet med støtte i fem år (2015–2019). Etter en evaluering i 2019–2020 ble det besluttet å videreføre støtten i ytterligere fem år (2020–2024), jf. departementets brev 25. august 2020. 2024 er dermed det siste året med tildeling fra departementet.

Kunnskapsdepartementet legger til grunn at Universitetet i Bergen fortsetter å legge til rette for forskning på læringsanalyse også etter 2024 når den øremerkede tildelingen til SLATE over Kunnskapsdepartementets budsjett opphører. Vi viser i den forbindelse til universitetets brev 27. juni 2023.

I bevilgningen inngår også 3 000 000 kroner for å styrke satsingen innenfor kunstig intelligens ved universitetet, jf. departementets brev 10. oktober 2023. SLATE tar del i satsingen UIB AI, som har som mål å koordinere og synliggjøre forskning, utdanning og innovasjon innenfor kunstig intelligens ved universitetet og legge til rette for samarbeid på tvers av fagmiljøene og med partnere utenfor Universitetet i Bergen.

3.3 Utbetaling

Kunnskapsdepartementet utbetaler midlene over kap. 260, post 50 i tre rater, hhv. i januar, mai og september.

Midlene over kap. 201, post 21 utbetales i én rate i september.

3.4 Fullmakter

Stortinget har gitt virksomheten fullmakter som fornyes for ett år av gangen i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet.

Universitetet i Bergen og OsloMet – storbyuniversitetet får fullmakt til å stifte en forening for å drive avisen Khrono og uten vederlag overføre til foreningen ressurser som i dag blir brukt til avisen.

I tillegg har departementet delegert administrativ fullmakt til virksomheten. Se oversikt over delegerte fullmakter i *Fullmakter for statlige universiteter og høyskoler 2024*.

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføringer fra regjeringen

4.1.1 Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Universitetet i Bergen skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.

Universitetet i Bergen skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. Universitetet i Bergen skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

4.1.2 Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse.

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

Universitetet i Bergen skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

4.1.3 Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egenkompetanse. Universitetet i Bergen skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Universitetet i Bergen skal i årsrapporten for 2024 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Universitetet i Bergen skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.

4.2 Andre krav

4.2.1 Sikkerhet og beredskap

Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor skal ligge til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet, nasjonal sikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern. Rapporteringskravene nedenfor gjenspeiler krav som stilles i styringsdokumentet, herunder både samfunnssikkerhet og beredskap, og nasjonal sikkerhet. Med et skjerpet sikkerhetsbilde forutsettes det at Universitetet i Bergen holder seg oppdatert om trusselvurderinger fra nasjonale fagmyndigheter.

For å styrke og utvikle sikkerhetsarbeidet i kunnskapssektoren, har HK-dir fått i oppgave å utvide sitt eksisterende fagmiljø for informasjonssikkerhet og personvern, til å også omfatte samfunnssikkerhet og beredskap, og nasjonal sikkerhet. HK-dir har i den forbindelse fått i oppgave å vedlikeholde en løpende situasjonsforståelse for Kunnskapsdepartementet, ved å blant annet kartlegge sikkerhetstilstanden i sektoren.

Universitetet i Bergen skal i årsrapporten for 2024 rapportere om følgende:

1. Hvordan kartlegger virksomheten egne verdier og avhengigheter med hensyn til nasjonal sikkerhet? Hvis det ikke er gjennomført kartlegging og vurdering av verdier og avhengigheter, hvilke planer har Universitetet i Bergen for dette arbeidet?
2. Når reviderte Universitetet i Bergen sist sin ROS-analyse? Hvilke områder er identifisert som de med høyest risiko for virksomheten?
3. Beskriv de viktigste læringspunktene fra krise- og beredskapsøvelser som er gjennomført i 2024.
4. Redegjør for arbeidet med å utarbeide et styringssystem for sikkerhet, herunder hvordan dette samordnes med ledelsessystem for informasjonssikkerhet og virksomhetsstyringen for øvrig (jf. styringsdokumentets kap. 7).

4.2.2 Informasjonssikkerhet og personvern

Krav i virksomhets- og økonomiinstruksen skal ligge til grunn for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern ved Universitetet i Bergen. I lys av det skjerpede trusselbildet internasjonalt, den økende avhengigheten av digital teknologi i samfunnet og den raske teknologiske utviklingen, forventer Kunnskapsdepartementet at Universitetet i Bergen styrker sitt arbeid med å forebygge, oppdage og håndtere alvorlige IKT-sikkerhetshendelser og brudd på personopplysningssikkerheten.

4.2.3 Avsetninger

F-05-20 Reglement for statlige universiteter og høyskolars oppbygging og anvendelse av ubrukte budsjettmidler (avsetninger) regulerer institusjonenes adgang til å utsette aktivitet og overføre ubenyttet bevilgning fra Kunnskapsdepartementet fra ett budsjettår til et annet.

Universitetet i Bergen skal i årsrapporten for 2024 kort omtale følgende:

- Årsakene til avsetningene
- Om størrelsen på avsetningene har påvirket måloppnåelsen

Videre skal følgende kommenteres i ledelseskomentarene til årsregnskapet:

- Størrelsen på avsetningene
- Hva avsetningene planlegges brukt til

4.2.4 Utarbeidelse av investeringsplan

I henhold til F-05-20 Reglement for statlige universiteter og høyskolars oppbygging og anvendelse av ubrukte budsjettmidler (avsetninger), skal styret beslutte hvor mye som skal avsettes til fremtidige investeringer i forbindelse med fastsettelse av institusjonens årsregnskap. Beslutningen skal dokumenteres i form av en investeringsplan.

Departementet har utarbeidet en [veileder](#) til utforming av investeringsplanen. Vi ber om at investeringsplanen utarbeides i henhold til denne veilederen, fra og med årsregnskapet for 2023.

4.2.5 Tilstandsvurdering av bygg

I henhold til *Strategi for bygg og eigedom i statleg sivil sektor* skal de selvforvaltende universitetene gjennomføre en periodisk tilstandsvurdering, som grunnlag for å styrke det verdibevarende vedlikeholdet. Kunnskapsdepartementet ber de selvforvaltende universitetene utarbeide en samlet tilstandsvurdering av eiendomsporteføljen hvert år.

5 Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater

Årsrapport for 2024 skal sendes til Kunnskapsdepartementet (postmottak@kd.dep.no) innen 15. mars 2025, med kopi til Riksrevisjonen og Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) (dbh@hkdir.no). Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#), pkt. 2.3.3.

Departementet minner også om at Universitetet i Bergen innen 15. mars 2024 skal sende årsrapport for 2023 til postmottak@kd.dep.no, med kopi til Riksrevisjonen og DBH. Nærmere krav til denne årsrapporten fremgår av dokumentet *Rapporteringskrav for årsrapport 2023* som var vedlagt fjorårets tildelingsbrev. Rapporteringskrav for årsrapport er også tilgjengelig på [HK-dirs nettsider](#).

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#) og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)s [Veiledningsnotat til årsrapport for statlige virksomheter](#). Vi viser for øvrig også til vedlegget «Krav til årsrapport for statlige universiteter og høyskoler».

Universitetet i Bergen skal rapportere data til DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på [DBHs nettsider](#).

Universitetet i Bergen skal avlegge delårsregnskap og årsregnskap. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som gjelder for delårsregnskapene og årsregnskapet.

Departementet viser til Finansdepartementets rundskriv [R-10/2023](#) når det gjelder rapportering av regnskapsopplysninger til statsregnskapet for 2024.

De selvforvaltende universitetene skal sende en egen, felles tilstandsvurdering for eiendomsporteføljen innen 15. mars 2025.

5.2 Satsingsforslag for 2026

Universitetet i Bergen kan sende eventuelle satsingsforslag i tråd med *Veiledning til fremstilling av satsingsforslag for 2026*. Frist for innsendelse av satsingsforslag for 2026 er **1. november 2024**. Forslaget sendes til postmottak@kd.dep.no.

5.3 Styringsdialogen i 2024

Etatsstyringsmøtene skal være en strategisk dialog om institusjonens utvikling. Sentrale temaer i møtet er resultater, ambisjoner, strategiske prioriteringer og utfordringer.

Departementet inviterer med dette styret og institusjonens ledelse til etatsstyringsmøte i 2024. Etatsstyringsmøtet er berammet til **31. mai 2024 kl. 09:00-11:00**. Møtet vil finne sted i ved Universitet i Bergen. Vi ber om at strategisk viktige saker sendes departementet senest en måned før etatsstyringsmøtet. Til hver innmeldt sak skal det gis bakgrunnsinformasjon på inntil en halv side. Departementet forventer at delegasjonen er bredt sammensatt.

Universitetet i Bergen får en skriftlig tilbakemelding fra departementet på bakgrunn av årsrapporten for 2023, tilstandsrapporten for høyere utdanning, resultatrapporteringen til DBH og dialogen i etatsstyringsmøtet.

Med hilsen

Maria Tagmatarchi Storeng (e.f.)
ekspedisjonssjef

Charlotte Rustad
konst. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg og instruksjer oppgitt nedenfor finnes på [Kunnskapsdepartementets nettside](#):

- Orientering om statsbudsjettet for 2024 for universitet og høyskular etter vedtak i Stortinget 18. desember 2023
- Krav til årsrapport for statlige universiteter og høyskoler 2024
- Fullmakter for statlige universiteter og høyskoler 2024
- Veiledning til fremstilling av satsingsforslag for 2026
- Hovedtrekk i styringsdialogen for statlige universiteter og høyskoler 2024
- Virksomhets- og økonomiinstruks (oppdatert)

Kopi

Riksrevisjonen
Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Statsforvaltaren i Vestland
Studentsamskipnaden på Vestlandet